

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κείμενο Πολιτικής **GreenHeritage**

Οι επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής
στην Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά

Μυτιλήνη, Σεπτέμβριος 2024

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

1

Το έργο GreenHeritage

2

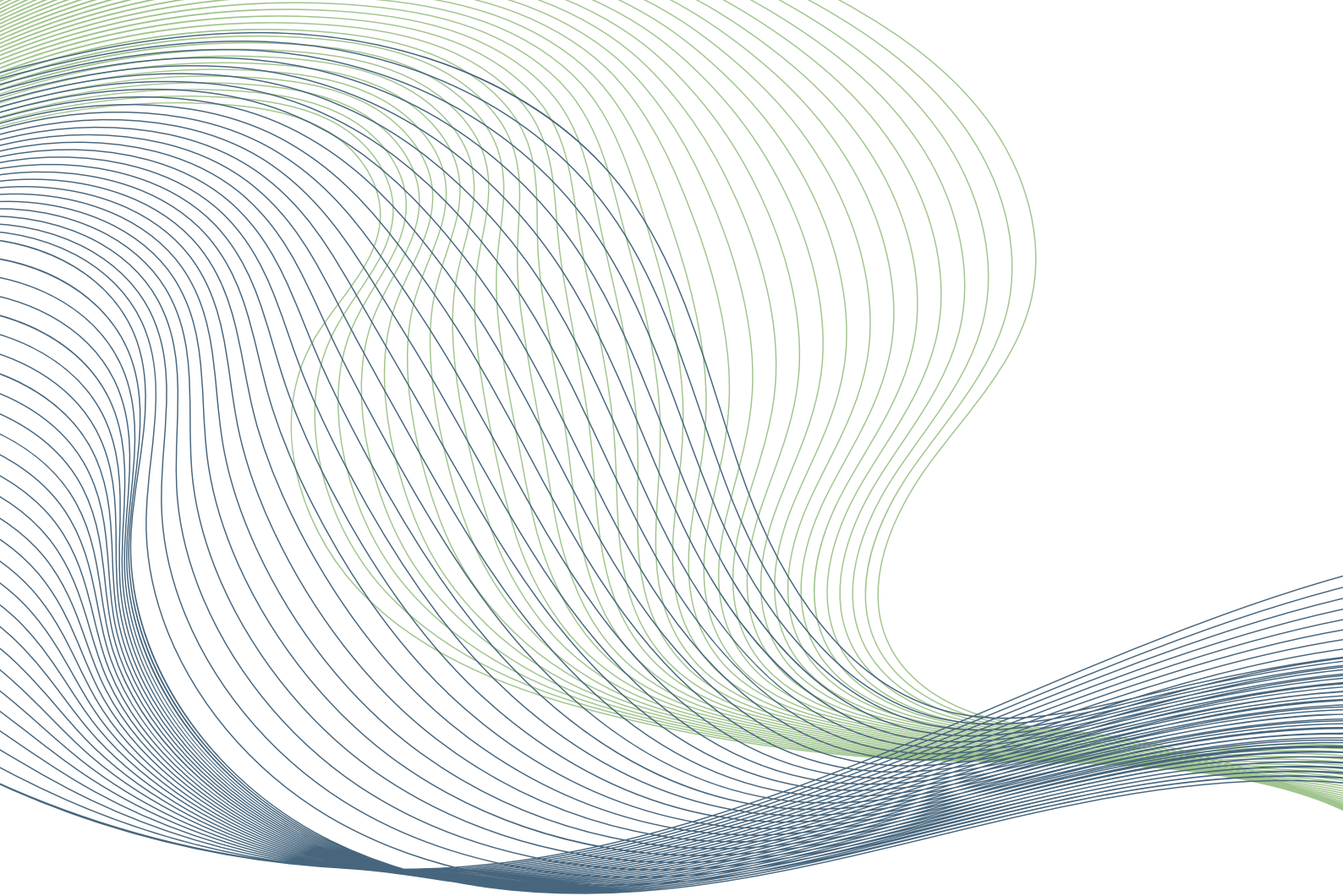
Η σημασία της προστασίας της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς από την Κλιματική Αλλαγή: μελέτες περίπτωσης στην Ελλάδα

3

Το κοινό-στόχος

4

Συστάσεις

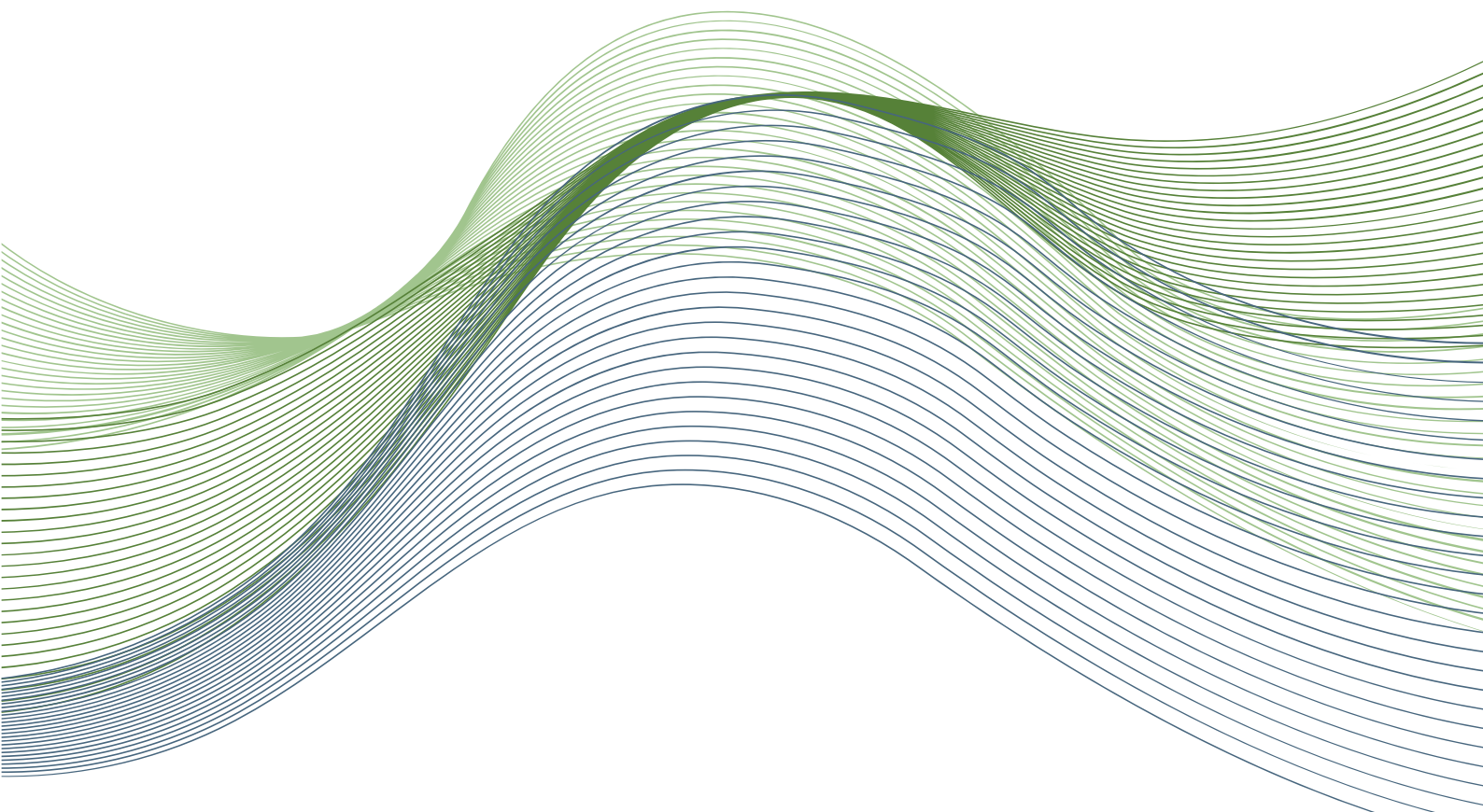
1 - ΤΟ ΕΡΓΟ GREENHERITAGE

Το ευρωπαϊκό έργο GreenHeritage ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2022, με στόχο την ανάπτυξη μιας ολιστικής, καινοτόμου και συμπεριληπτικής προσέγγισης έναντι των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά. Για τον σκοπό αυτό, το έργο αναζητά καινοτόμα εργαλεία και μεθοδολογίες ικανά να προωθήσουν ευέλικτες και συστημικές προσεγγίσεις για την καλύτερη διαχείριση των ζητημάτων και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Στόχος του είναι να αποτελέσει μια επείγουσα υπενθύμιση ότι το ζήτημα αυτό είναι παρόν, επηρεάζοντας τόσο άμεσα όσο και έμμεσα όλες τις πτυχές της ευρωπαϊκής κληρονομιάς.

Μια από τις προκλήσεις του έργου είναι να προτείνει και να προωθήσει πολιτικές που επιτρέπουν την αντιμετώπιση των αναγκών που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή, τις οποίες οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να λάβουν υπόψη τους κατά το σχεδιασμό ή την προσαρμογή των πολιτικών σε εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, το έργο GreenHeritage οργανώνει, μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων, 5 στρογγυλές τράπεζες, οι οποίες θα έχουν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη 5 κειμένων πολιτικής και ένα τελικό εγχειρίδιο σχετικά με τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Το εγχειρίδιο θα συμπεριλάβει βασικά συμπεράσματα του έργου και τις τελικές συστάσεις για την αλλαγή πολιτικής.

1 - ΤΟ ΕΡΓΟ GREENHERITAGE

Το έργο, που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του προγράμματος Erasmus+, υλοποιείται σε 5 ευρωπαϊκές χώρες (Βέλγιο, Ελλάδα, Ιταλία, Λετονία και Ισπανία) από την ακόλουθη κοινοπραξία: CNR - Consiglio Nazionale delle Ricerche-Leader (Ιταλία); CUEBC - Centro Universitario Europeo per i Beni Culturali (Ιταλία); CMCC - Fondazione Centro Euromediterraneo sui Cambiamenti Climatici (Ιταλία); FSMLR - Fundación Santa María la Real del Patrimonio Histórico (Ισπανία); ReadLab P.C. - Research Innovation and Development Lab (Ελλάδα); ILFA LU - Institute of Literature, Folklore and Art of the University of Latvia (Λετονία); UAEGEAN - University of the Aegean (Ελλάδα); ReadLab Brussels (Βέλγιο), ELORIS S.A. - Research, Education, Innovation and Development Company of the North Aegean Region (Ελλάδα); ALLI - Athens Lifelong Learning Institute (Ελλάδα).

2 - Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ: ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΕΣΒΟΥ, (Π.ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 71)
2-3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024 & ΩΡΑ 10:00.

Μια **ομάδα** ατόμων αποτελούμενη από εκπροσώπους ενδιαφερομένων φορέων (μεταξύ άλλων, **δημόσιες αρχές, πανεπιστήμια, σύνδεσμοι και εταιρείες**) συναντήθηκε στη Μυτιλήνη στις 2 και 3 Σεπτεμβρίου 2024 για να συζητήσει τη σημασία της προστασίας της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (ΑΠΚ) από την Κλιματική Αλλαγή (ΚΑ) υπό το πρίσμα των ελληνικών μελετών περίπτωσης.

Εξερευνήθηκε η σχέση μεταξύ της ΚΑ και της ΑΠΚ, καθώς και διάφορα ερωτήματα και πιθανές λύσεις. Η συζήτηση συμπεριέλαβε τις γενικές απειλές της ΚΑ (όπως η μείωση των βροχοπτώσεων) και τις επιπτώσεις τους στην ΑΠΚ αλλά και διάφορες τεχνικές προσαρμογής που αποτελούν καθαυτές μέρος της ελληνικής ΑΠΚ. Επιπλέον, συζητήθηκαν διάφορες γενικές προκλήσεις γύρω από την πολιτιστική παράδοση και την προστασία της ΑΠΚ. Τα συμπεράσματα οδήγησαν στην διαμόρφωση συστάσεων που κατηγοριοποιήθηκαν σε **13 θεματικές**.

2 - Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ: ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκλήσεις που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση της κλιματικής αλλαγής (ΚΑ) με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά (ΑΠΚ) αλλά και την συνδιαμόρφωση των αναγκαίων πολιτικών, οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να εκφράσουν τη γνώμη τους για το κατά πόσο η ΚΑ επηρεάζει την ελληνική ΑΠΚ. Η συζήτηση επικεντρώθηκε γύρω από τις τρεις ελληνικές μελέτες περίπτωσης που εξερευνήθηκαν στο πλαίσιο του παραδοτέου του έργου “2.2 GreenHeritage Πρωτογενή και δευτερογενή ερευνητικά ευρήματα” και οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ως ενδεικτικά παραδείγματα για την έναρξη της συζήτησης.

- **Οι αγροδιατροφικές παραδόσεις του Χαρουπιού στην Κρήτη**

Οι χαρουπιές καλλιεργούνται στη Μεσόγειο από την αρχαιότητα, συνήθως σε περιοχές με ήπιο και ξηρό κλίμα και φτωχά εδάφη. Έχουν παρουσιαστεί ως λύση για την περιβαλλοντική αναδιάρθρωση, καθώς είναι ένα από τα πιο ανθεκτικά και αυτάρκη δέντρα στη λεκάνη της Μεσογείου. Η καλλιέργεια της χαρουπιάς μπορεί να αντιμετωπίσει την αύξηση της θερμοκρασίας, την ξηρασία και την κλιματική διακύμανση.

- **Οι μάντρες της Λήμνου**

Οι μάντρες της Λήμνου περιγράφουν ένα οργανωτικό σύστημα πρωτογενούς παραγωγής, δηλαδή της γεωργίας και της κτηνοτροφίας. Μέσω του προγράμματος «Terra Lemnia», οι επιπτώσεις της ΚΑ και η σημασία της διατήρησης της ΑΠΚ έχουν διερευνηθεί εκτενώς. Οι κύριες απειλές που εντοπίστηκαν περιλαμβάνουν την αύξηση της θερμοκρασίας, την αύξηση των βροχοπτώσεων και τις καταστροφές που σχετίζονται με τις πλημμύρες, την απώλεια της τοπικής βιοποικιλότητας και την ανεξέλεγκτη αύξηση του πληθυσμού των άγριων κουνελιών.

- **Οι παραδοσιακές πρακτικές των Άγριων Βρώσιμων Χόρτων στην Κρήτη**

Τα άγρια βρώσιμα χόρτα, αποτελούν ένα αναπόσπαστο στοιχείο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Κρήτης. Αποτελούν βασικό συστατικό της κρητικής κουζίνας από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα, εκτιμώντας το ρόλο τους στην καθημερινή ζωή και την επιβίωση σε δύσκολους καιρούς. Έτσι αυτά τα φυτά δεν κινδυνεύουν αλλά προσφέρουν μια λύση στις προκλήσεις της ΚΑ. Η βαθιά τοπική γνώση αυτών των φυτών και των συνθηκών καλλιέργειάς τους προσφέρει έναν βιώσιμο τρόπο για την καταπολέμηση των επιπτώσεων της ΚΑ, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας και η ξηρασία.

3 – ΤΟ ΚΟΙΝΟ-ΣΤΟΧΟΣ

Οι συστάσεις πολιτικής που περιγράφονται στο παρόν κείμενο πολιτικής στοχεύουν πρωταρχικά τους **φορείς χάραξης πολιτικής** από το τοπικό έως το περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Μέσω του καθορισμού και της εφαρμογής νόμων και πολιτικών, οι διάφοροι φορείς μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής (ΚΑ) στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά (ΑΠΚ).

Η παρούσα δέσμη προτάσεων θα πρέπει να καθοδηγήσει και να προσανατολίσει τη λήψη αποφάσεων στον τομέα αυτό. Σημειώνεται ότι, ακόμη και αν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής είναι ο πρωταρχικός στόχος, όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς της «τετραπλής έλικας» περιλαμβάνονται στο κοινό-στόχο, καθώς η συμμετοχή τους είναι ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή των πολιτικών αλλά και τον εντοπισμό νέων αναδυόμενων αναγκών και προτάσεων. Οι πληροφορίες και οι συστάσεις που δίνονται στο παρόν κείμενο πολιτικής είναι πολύτιμες για τους **εμπειρογνώμονες** και τους **ερευνητές** στον τομέα της ΑΠΚ, και του πολιτισμού εν γένει, καθώς και για όσους ασχολούνται με τομείς όπως η επιστήμη, η επιχειρηματικότητα, η καινοτομία και η βιώσιμη ανάπτυξη. Επιπλέον, οι **επιχειρηματίες** μπορεί να βρουν τις πληροφορίες του παρόντος εγγράφου εξίσου ενδιαφέρουσες και χρήσιμες. Τέλος, το παρόν κείμενο αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση της **κοινωνίας των πολιτών** και άλλων συναφών ομάδων.

4 – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Από τη συζήτηση προέκυψε μια σειρά συστάσεων πολιτικής που επικεντρώνονται στο μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο διάστημα. Οι συστάσεις αυτές χωρίζονται σε δεκατρείς θεματικές, οι οποίες έχουν ως εξής:

1. Προώθηση του βιώσιμου τουρισμού
2. Υποστήριξη επιχειρήσεων βιωματικού και εκπαιδευτικού τουρισμού
3. Εκπαιδευτικά προγράμματα για τη διατήρηση της ΑΠΚ
4. Διαπεριφερειακή ανταλλαγή δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού
5. Εκπαίδευση σε θέματα ΚΑ για την ανθεκτικότητα της ΑΠΚ
6. Αποκέντρωση των προσπαθειών και τοπικές στρατηγικές
7. Υποστήριξη του Εθνικού Ευρετηρίου της ΑΠΚ
8. Εξισορρόπηση των γεωργικών και περιβαλλοντικών αναγκών - Η ΑΠΚ ως εργαλείο ανθεκτικότητας
9. Ευρύτερη προστασία των φυσικών πόρων
10. Ίδρυση Οργανισμών Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμών (DMMOs)
11. Διευρυμένη χρηματοδότηση για τις υποδομές και τη διατήρηση που σχετίζονται με την ΑΠΚ
12. Υποστήριξη της καινοτομίας και του πειραματισμού με γνώμονα την κοινότητα
13. Διαφοροποίηση της ΑΠΚ από το φολκλόρ

1

Προώθηση του βιώσιμου τουρισμού

- **Προώθηση του βιώσιμου τουρισμού:** Αναπροσανατολισμός του τουριστικού προϊόντος με βάση τον βιώσιμο τουρισμό (π.χ. χειμερινός τουρισμός και οικο-τουρισμός) ο οποίος ενσωματώνει και σέβεται τις τοπικές παραδόσεις, τον πολιτισμό και το περιβάλλον.
- **Προώθηση επιχειρήσεων βιωματικού και εκπαιδευτικού τουρισμού:** Υποστήριξη και προώθηση επιχειρήσεων βιωματικού και εκπαιδευτικού τουρισμού που μυούν τους επισκέπτες σε τοπικές πολιτιστικές πρακτικές, όπως η πρόσκληση των τουριστών να συμμετάσχουν στην περίοδο συγκομιδής ή η ενσωμάτωση εκπαιδευτικών στοιχείων κατά τη διάρκεια των τουριστικών επισκέψεων.

2

Υποστήριξη επιχειρήσεων βιωματικού και εκπαιδευτικού τουρισμού

- **Προώθηση εκπαιδευτικών τουριστικών επισκέψεων:** Ενθάρρυνση πολιτικών που ενσωματώνουν εκπαιδευτικά στοιχεία, όπως παραδοσιακές βιοτεχνικές δραστηριότητες και παιχνίδια πολιτιστικής κληρονομιάς, στην τουριστική εμπειρία για εμβάθυνση στις τοπικές παραδόσεις (πχ. προσφορά εργαστηρίων λιθοτεχνίας ή αγροτουρισμού).
- **Προώθηση του τουρισμού εκτός εποχής:** Προώθηση του τουρισμού εκτός εποχής με την παράταση των περιόδων των φεστιβάλ (π.χ. μεγαλύτερες εποχές Πανηγυριών), οι οποίες ευθυγραμμίζονται με τις τοπικές πολιτιστικές πρακτικές και μειώνουν τις περιβαλλοντικές πιέσεις και τις πιέσεις στους πόρους που ασκεί ο τουρισμός της περιόδου αιχμής.

3

Εκπαιδευτικά προγράμματα για τη διατήρηση της ΑΠΚ

- **Στοχευμένα προγράμματα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων της ΑΠΚ:** Ανάπτυξη στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εστιάζουν στη μετάδοση δεξιοτήτων της ΑΠΚ, όπως οι παραδοσιακές τεχνικές κατασκευής πέτρας ή οι αρχαίες γεωργικές μέθοδοι (π.χ. φύτευση λουλουδιών στις άκρες των αγρών για την ανίχνευση ασθενειών ή καλλιέργεια αμπελώνων με βαθιές ρίζες για την αντοχή στην ξηρασία).
- **Προσέλκυση των νέων μέσω πειραματικών πρωτοβουλιών:** Προώθηση πειραματικών πρωτοβουλιών για την επανασύνδεση των νεότερων γενεών με την ΑΠΚ, όπως προγράμματα για τη νεολαία που συνδυάζουν την εκπαίδευση με τον τουρισμό πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργώντας έτσι ευκαιρίες για την ενασχόληση νέων με τις παραδοσιακές πρακτικές.

4

Διαπεριφερειακή ανταλλαγή δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού

- **Διευκόλυνση της διαπεριφερειακής ανταλλαγής εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων:** Προώθηση πολιτικών που ενθαρρύνουν τη διασταυρούμενη ανταλλαγή εξειδικευμένων εργατικού (π.χ. ειδικό στην κατασκευή ξηρών λίθων από την Ικαρία στη Λέσβο) για την υποστήριξη της διατήρησης και αναζωογόνησης των πρακτικών της ΑΠΚ.
- **Προώθηση της διαπεριφερειακής μεταφοράς δεξιοτήτων:** Διευκόλυνση της μεταφοράς των ειδικών δεξιοτήτων της ΑΠΚ μεταξύ των περιφερειών, επιτρέποντας σε επιτυχημένες πρακτικές να βοηθήσουν στην αναζωογόνηση των παραδοσιακών τεχνικών από την μία περιοχή στην άλλη.
- **Κίνητρα για την αντιμετώπιση της έλλειψης εργατικού δυναμικού:** Εφαρμογή πολιτικών που παρέχουν κίνητρα για την παραμονή εργατικού δυναμικού στο νησί, διασφαλίζοντας τη συνέχεια των τοπικών γεωργικών και πολιτιστικών πρακτικών, ιδίως σε τομείς όπως η παραγωγή ελαιολάδου, η οποία υποφέρει από έλλειψη εργατικού δυναμικού λόγω της κλιματικής αλλαγής και οικονομικών προκλήσεων.

5

Εκπαίδευση σε θέματα κλιματικής αλλαγής για την ανθεκτικότητα της ΑΠΚ

- **Εκπαίδευση για την ανθεκτικότητα στην ΚΑ:** Προώθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που επικεντρώνονται στην αύξηση της ευαισθητοποίησης της κοινότητας σχετικά με τις επιπτώσεις της ΚΑ στις τοπικές πρακτικές, ενθαρρύνοντας τα βιώσιμα καταναλωτικά πρότυπα, τη διατήρηση του νερού και την υπεύθυνη διαχείριση της γης.
- **Ενσωμάτωση του προγράμματος σπουδών για την ΚΑ και την ΑΠΚ:** Ενσωμάτωση της γνώσης σχετικά με την ΚΑ και την ΑΠΚ στα σχολικά προγράμματα σπουδών για την έγκαιρη ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προσπάθειες διατήρησης και τις τοπικές στρατηγικές ανθεκτικότητας στο κλίμα.

6

Αποκέντρωση των προσπαθειών και τοπικές στρατηγικές

- **Τοπική γνώση και αποκεντρωμένη εκπαίδευση:** Προώθηση αποκεντρωμένων προσεγγίσεων στην εκπαίδευση που ενσωματώνουν τις τοπικές γνώσεις σχετικά με την ΑΠΚ και την ΚΑ, επιτρέποντας περιφερειακές παραλλαγές να διαμορφώνουν τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προγράμματα σπουδών.
- **Αποκέντρωση της Χρηματοδότησης και των πρωτοβουλιών Πολιτιστικής Διατήρησης:** Αποκέντρωση των μηχανισμών χρηματοδότησης ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις τοπικές κοινότητες να διαχειρίζονται και να προωθούν τα δικά τους έργα διατήρησης της ΑΠΚ, παρέχοντας μεγαλύτερη ευελιξία στις περιφερειακές προσπάθειες διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Υποστήριξη του Εθνικού Ευρετηρίου της ΑΠΚ

- **Ενίσχυση και επέκταση του Εθνικού Ευρετηρίου της ΑΠΚ:** Ενίσχυση του υφιστάμενου ευρετηρίου του Υπουργείου Πολιτισμού με την υποστήριξη της διαδικασίας εγγραφών νέων πρακτικών και τη συστηματική κατηγοριοποίηση της ΑΠΚ με βάση την ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή.
- **Ταξινόμηση με βάση την επικινδυνότητα της ΚΑ και μελέτες περίπτωσης:** Κατάρτιση μελετών περίπτωσης για την ταξινόμηση των μορφών της ΑΠΚ, οι οποίες θα πρέπει να οδηγήσουν σε τυποποίηση των μορφών ευπάθειας, με βάση τις οποίες μπορούν να συνταχθούν γενικές στρατηγικές μετριασμού του κινδύνου.

Εξισορρόπηση των γεωργικών και περιβαλλοντικών αναγκών - Η ΑΠΚ ως εργαλείο ανθεκτικότητας

- **Εξισορρόπηση των γεωργικών και περιβαλλοντικών αναγκών:** Εφαρμογή πολιτικών που εξισορροπούν τη διατήρηση της ΑΠΚ με τις προσπάθειες διατήρησης βιοποικιλότητας, εξασφαλίζοντας τη διατήρηση τοπικών πρακτικών και προστατεύοντας παράλληλα τα οικοσυστήματα.
- **Αναγνώριση της ΑΠΚ ως εργαλείο ανθεκτικότητας:** Αναγνώριση του ρόλου της ΑΠΚ ως μέσο άμυνας κατά της ΚΑ με την προώθηση πολιτιστικών πρακτικών, όπως η παραδοσιακή συγκέντρωση χόρτων, με παράλληλη ανάπτυξη εναλλακτικών λύσεων που διασφαλίζουν ότι οι πρακτικές αυτές είναι βιώσιμες και περιβαλλοντικά ανθεκτικές μπροστά στα μεταβαλλόμενα οικοσυστήματα. Για παράδειγμα, η παραγωγή ελαιολάδου στη Λέσβο απειλείται από τη μείωση των βροχοπτώσεων και την έλλειψη εργατικού δυναμικού, γεγονός που απαιτεί ειδικές στρατηγικές προστασίας.

9

Ευρύτερη προστασία των φυσικών πόρων

- **Μείωση δραστηριοτήτων εντατικής ύδρευσης:** Θέσπιση κανονισμών που προστατεύουν τους χώρους πρασίνου και περιορίζουν τις δραστηριότητες εντατικής ύδρευσης (π.χ. πισίνες ή διακοσμητικό γρασίδι) για τη διατήρηση των φυσικών πόρων που είναι κρίσιμοι για τη διατήρηση των τοπικών πρακτικών ΑΠΚ ιδίως ενόψει της έλλειψης νερού στη Μεσόγειο.
- **Προώθηση της βιώσιμης χρήσης της γης και του νερού:** Ενθάρρυνση πολιτικών που υποστηρίζουν τη βιώσιμη χρήση της γης και των υδάτινων πόρων, ενσωματώνοντας την παραδοσιακή γνώση (π.χ. πέτρινες αναβαθμίδες) με σύγχρονες τεχνικές διατήρησης για την προστασία των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν την ΑΠΚ.

10

Ίδρυση Οργανισμών Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμών (DMMOs)

- **Δημιουργία DMMOs για την προώθηση της ΑΠΚ:** Δημιουργία Οργανισμών Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμών για το συντονισμό μεταξύ τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών, διασφαλίζοντας ότι η ΑΠΚ ενσωματώνεται στις στρατηγικές προώθησης του τουρισμού και του πολιτισμού.
- **Κεντρικός συντονισμός των προσπάθειών διατήρησης της ΑΠΚ:** Χρήση των DMMOs ως κεντρικού συντονιστή για τη διαχείριση της προώθησης, της χρηματοδότησης και της στρατηγικής ανάπτυξης των πρωτοβουλιών διατήρησης της ΑΠΚ, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ των τομέων του τουρισμού και του πολιτισμού.

Διευρυμένη χρηματοδότηση για τις υποδομές και τη διατήρηση που σχετίζονται με την ΑΠΚ

- **Χρηματοδότηση για την ανακατασκευή και τη συντήρηση:** Προώθηση της χρηματοδότησης για την ανακατασκευή και τη συντήρηση των υποδομών που σχετίζονται με το ΑΠΚ (π.χ. πέτρινες αναβαθμίδες, παραδοσιακά συστήματα διαχείρισης νερού) και υποστήριξη πρωτοβουλιών που προωθούν τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **Υποστήριξη για τη διατήρηση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού:** Παροχή χρηματοδότησης και υποστήριξης για πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη διατήρηση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε κρίσιμους τομείς όπως η παραδοσιακή γεωργία, το χτίσιμο πέτρας και η χειροτεχνία, οι οποίοι είναι απαραίτητοι για τη διατήρηση των πρακτικών της ΑΠΚ.
- **Οικονομική στήριξη για πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και προώθησης της ΑΠΚ:** Επέκταση της οικονομικής υποστήριξης για εκπαιδευτικά προγράμματα, εκστρατείες προώθησης και προσπάθειες διατήρησης, διασφαλίζοντας ότι οι παραδοσιακές πρακτικές διατηρούνται και μεταβιβάζονται στις μελλοντικές γενιές.

Υποστήριξη της καινοτομίας και του πειραματισμού με γνώμονα την κοινότητα

- **Προσπάθειες διατήρησης με γνώμονα τις τοπικές και κοινοτικές ανάγκες:** Υποστήριξη των προσπαθειών διατήρησης που προέρχονται από τις τοπικές κοινότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν συνεργασία με την ακαδημαϊκή κοινότητα και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι στρατηγικές διατήρησης είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές ανάγκες. Για παράδειγμα, το δίκτυο Open Farm παρουσιάζει γεωργικές καινοτομίες που έχουν τις ρίζες τους στην πολιτιστική κληρονομιά.
- **Πειραματικές πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των νέων:** Εκκίνηση πειραματικών πρωτοβουλιών με στόχο την επανασύνδεση της νέας γενιάς με την ΑΠΚ, συνδυάζοντας την εκπαίδευση και τον τουρισμό για να προωθηθεί η βαθύτερη σύνδεση και η αίσθηση της διαχείρισης των πολιτιστικών πρακτικών.

Διαφοροποίηση της ΑΠΚ από το φολκλόρ

- **Η ΑΠΚ ως διαφοροποίηση από το φολκλόρ:** Διαφοροποίηση της ΑΠΚ από το φολκλόρ που έχει γίνει τουριστικό εμπόρευμα διασφαλίζοντας ότι οι πολιτικές επικεντρώνονται στη διατήρηση αυθεντικών πολιτιστικών πρακτικών και όχι στην εμπορευματοποίησή τους.
- **Προώθηση της αυθεντικής πολιτιστικής συμμετοχής:** Επικέντρωση του τουρισμού στην προώθηση της αυθεντικής ΑΠΚ, με πρωτοβουλίες όπως οι εκπαιδευτικές αγροτικές επισκέψεις που δίνουν την δυνατότητα αυθεντικής συμμετοχής και όχι φολκλόρ αναπαράστασης.

Ευχαριστούμε!

GreenHeritage Project
www.greenheritage-project.eu
giuseppina.padeletti@cnr.it

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

